

2.7.2024 7. helluntain jälkeisen viikon tiistai

Päivän epistola

”Tuottakaa siis ruumiillanne Jumalalle kunniaa! Otan nyt puheeksi asian, josta kirjoititte. Miehen on kyllä hyvä olla koskematta naiseen, mutta haureuden välttämiseksi tulee kunkin miehen elää oman vaimonsa ja kunkin naisen oman miehensä kanssa. Mies täyttäköön aviovelvollisuutensa vaimoaan kohtaan, samoin vaimo miestänsä kohtaan. Vaimon ruumis ei ole hänen omassa vallassaan vaan miehen, samoin ei miehen ruumis ole hänen omassa vallassaan vaan vaimon. Älkää keskeyttäkö yhdyselämäänne, paitsi ehkä yhteisestä sopimuksesta joksikin aikaa, jotta voitte keskittyä rukoukseen; palatkaa sitten taas yhteen. Muutenhan Saatana pääsee kiusaamaan teitä, kun ette kuitenkaan pysty hillitsemään itseänne. Sanon tämän myönnytyksenä enkä käskynä. Soisin kaikkien elävän niin kuin itse elän. Jokaisella on kuitenkin oma Jumalalta saatu armolahjansa, yhdellä yksi, toisella toinen. Naimattomille ja leskille minä sanon, että heidän olisi hyvä pysyä yksin niin kuin minäkin. Mutta elleivät he jaksu hillitä itseään, menkööt naimisiin, sillä on parempi mennä naimisiin kuin palaa himon tulesa. Naimisissa oleville taas annan käskyn, en minä vaan Herra: vaimo ei saa erota miehestään. Jos hän kuitenkin eroaa, olkoon menemättä enää naimisiin tai sopikoon miehensä kanssa. Samoin ei mies saa erota vaimostaan. Sitten sanon vielä, en Herran sanana vaan omanani: Jos jollakin veljellä on vaimo, joka ei usko, ja tämä suostuu asumaan hänen kanssaan, miehen ei pidä jättää häntä. (1. Kor. 6: 20b – 7: 12)

”Tuottakaa siis ruumiillanne Jumalalle kunniaa!” Tämä lause viittaa Paavalin aikaisemmin kirjoittamaan asiaan. Hän on varoittanut haureudesta ja todenut, että ruumis on Pyhän Hengen temppeli.

Paavali piti yhteyttä perustamiinsa seurakuntiin kirjeitse. Hän sai itse kysymyksiä ja pyrki vastaamaan niihin. Tekstimme käsittää osan siitä vastauksesta, jonka Paavali laati seurakuntalaisten sosiaalisesta asemasta. Nyt Paavali kirjoittaa avioliitosta ja naimattomuudesta.

”Miehen on kyllä hyvä olla koskematta naiseen” ei ole Paavalin oma käsitys, vaan joidenkin korinttilaisten käsitys siitä, ettei avioliitossa tulisi olla seksuaalista kanssakäymistä. ”Tulee kunkin miehen elää” tarkoittaa normaalia kanssakäymistä avioliitossa mukaan lukien seksuaalisen kanssakäymisen. Paavali tässä kohdassa keskittyy seksuaaliseen kanssakäymiseen. Hän opettaa, että avioliitossa ihmisen ruumis on lahjoitettu toiselle osapuolelle. Pidättyminen yhdyselämästä on mahdollista yhteisestä sopimuksesta joksikin aikaa. Tässä yhteydessä Paavali antaa pidättäytymiselle

syyksi rukouksen. Paavali parantaa tässä naisen asemaa, sillä juutalaisen mukaan mies pystyi omalla päätöksellään pidättäytyä seksuaalisesta kanssakäymisestä. Paavalin näkemys seksuaalisesta kanssakäymisestä on myönteinen.

Seksuaalisesta kanssakäymisestä löytyy Vanhasta testamentista joitain mainintoja. Yhdistettynä rukoukseen tai Jumalan kohtaamiseen löytyy kaksi erityisempää. ”Sitten Mooses sanoi kansalle: ”Olkaa valmiina ylihuomiseksi. Kukaan älköön koskeko naiseen.” (2. Moos. 19: 15) Näin kansa valmistautui Jumalan ilmestymiseen Siinainvuorella. Toinen kohta: ”Pappi vastasi Daavidille: ”Minulla ei ole täällä tavallista leipää, mutta pyhää leipää on, jos vain palvelijasi ovat pysyneet erossa naisista.” (1. Sam. 21: 5) Kyse oli uhrileivistä. Jumalan kohtaamiseen valmistauduttiin seksuaalisella paastolla Vanhan testamentin aikana. Luulen (!), että ”jotta voitte keskittyä rukoukseen”, viittaa ehtoollisen sakramentin toimittamiseen.

”Sanon tämän myönnytyksenä enkä käskynä” viittaa tulevaan tekstiin, ei jo luettuun. Kysymys on Paavalin neuvosta. ”Soisin kaikkien elävän niin kuin itse elän.” Kirjoittamisen aikana Paavali eli yksin. Joidenkin tutkijoiden mukaan hän olisi voinut olla naimisissa, mutta ollessaan apostoli hän olisi ollut leski. Raamatusta emme löydä viitteitä Paavalin mahdolliselle avioliitolle.

”Jokaisella on kuitenkin oma Jumalalta saatu armolahjansa” ymmärretään niin, että Paavali ei vaadi selibaattia avioliittoon. Yksineläville Paavali toteaa, että heidän päätöksensä pitää perustua harkintaan: ”on parempi mennä naimisiin kuin palaa himon tulesa”.

Paavali käsittelee tässä kysymystä avioerosta nähtävästi vastauksena johonkin tiettyyn kysymykseen. Sen takia tätä kohtaa ei voi pitää ”yleisvastauksena” avioeroon. ”Tai sopikoon miehensä kanssa” voi liittyä ongelmalliseen avioerotilanteeseen. Meille ei synny tarkkaa kuvaa, että voisimme tulkita tätä kohtaa enemmän. Perusidea on selvä, avioliittoa pidettiin arvossa ja siinä oli pysyttävä, jos se vain suinkin oli mahdollista.

Paavali myös toteaa, että seurakunnan jäsenen ei tule erota aviopuolisostaan, vaikka tämä ei usko Jumalaan. Tämäkin on nähtävästi vastaus hänelle tehtyyn kysymykseen. Jos joku suostuu siihen, että hänen aviopuolionsa liittyy seurakuntaan, tämä tilaisuus on käytettävä hyväksi. Avioliitto saa jatkua.

Päivän evankeliumi

”Noihin aikoihin neljännesruhtinas Herodes kuuli Jeesuksesta. Hän sanoi hovimiehilleen: ”Se on

Johannes Kastaja. Hän on herännyt kuolleista, siksi hänessä vaikuttavat nuo voimat.” Herodes näet oli pidättänyt Johanneksen, pannut hänet kahleisiin ja heittänyt vankilaan. Tämän hän oli tehnyt veljensä Filippoksen vaimon Herodiaan tähden, sillä Johannes oli sanonut hänelle: ”Sinun ei ole lupa elää hänen kanssaan.” Herodes olisi halunnut surmata Johanneksen mutta pelkäsi kansaa, joka piti Johannesta profeettana. Sitten Herodes vietti syntymäpäiviään ja Herodiaan tytär tanssi vieraille. Tyttö miellytti Herodesta niin, että tämä valalla vannoen lupasi antaa hänelle mitä hän vain pyytäisi. Äitinsä yllytyksestä tyttö sanoi: ”Anna minulle nyt heti vadilla Johannes Kastajan pää” Kuningas tuli pahoille mielin, mutta koska hän oli vieraittensa kuullen vannonut valan, hän käski täyttää pyynnön. Hän lähetti vankilaan sanan ja käski mestata Johanneksen. Tämän pää tuotiin vadilla ja annettiin työlle, ja tyttö vei sen äidilleen. Johanneksen opetuslapset tulivat sitten hakemaan ruumiin ja hautasivat sen. Sen jälkeen he menivät kertomaan Jeesuselle, mitä oli tapahtunut. Kuultuaan tästä Jeesus lähti veneellä autiolle seudulle yksinäisyyteen. Mutta tieto levisi, ja kaupungeista lähti paljon väkeä maitse hänen peräänsä. (Matt. 14: 1 – 13)

Sama kertomus löytyy niin Markukselta (Mark. 6: 14 - 29) kuin Luukkaalta (Luuk. 9: 7 – 9). Matteus on lyhentänyt Markuksen kertomusta. Johannes Kastajan kuolemasta kirjoitti myös juutalainen historioitsija Josephus.

Neljännesruhtinas on Herodes Antipas, Herodes Suuren poika. Herodes oli nainut veljensä Filippoksen vaimon Herodiaan. Filippos oli vielä elossa ja Herodes Antipas otti eron edellisestä vaimostaan. Johannes Kastaja moitti Herodes Antipasta syyttäen häntä aviorikoksesta. Tilanne oli myös senkin takia ongelmallinen, että sekä Filippos että veljensä Herodes Antipas olivat sukua Herodiaalle. Mooseksen laki oli tässä kohtaa hyvin ankara määräten kuolemantuomion (3. Moos. 20: 10, 21).

Herodias halusi Johanneksen kuolemaa. Herodes ei aluksi suostunut siihen. Markuksen evankeliumin mukaan syynä oli se, että Herodes pelkäsi Johannesta ja kuunteli sekä suojeli Johannesta. Matteuksen evankeliumin mukaan Herodes pelkäsi kansaa, joka piti Johannesta profeettana.

”Valalla vannoen lupasi antaa hänellä mitä vain hän pyytäisi”. Tähän voi sisältyä jokin lakiin liittyvä asia, joka velvoitti kuningasta toimimaan lupaamallaan tavalla. Valan rikkomisesta olisi ehkä tullut poliittisia seurauksia. Evankelistat pehmentävät kuninkaan käyttäytymistä mainiten, että ”Kuningas tuli pahoille mielin.” Tälle kohtaa tekstistä löytyy yhtymäkohtia Vanhaan testamenttiin (Ester 5: 3, 6, 7: 2 ja 1. Kun. 13: 8, 19: 2, 10, 14).

Historioitsija Josephuksen mukaan Johannes Kastaja oli vankilassa Machaeruksessa, silloisessa linnoituksessa, joka sijaitsi 25 kilometrin päässä Jordan -joen suusta Kuolleen Meren itäpuolella nykyisen Jordanian alueella. Tämä merkitsee sitä, että Johanneksen pään tuominen olisi kestänyt useita vuorokausia.

”He menivät kertomaan Jeesukselle, mitä oli tapahtunut.” Tällä lauseella Johannes Kastajan kuolema linkitetään evankeliumien keskushenkilöön, Jeesukseen. Kuolinuutinen sai Jeesuksen vetäytymään yksinäisyyteen.